

T 1/1 Cíle a úkoly ženijní podpory v systému podpory činnosti vojsk

1. Úvod.
2. Ženijní práce, ženijní podpora.
3. Role ženijní podpory.
4. Ženijní podpora v systému podpory činnosti vojsk.

1 Úvod

Mezi faktory, které mají rozhodující vliv na dosažení úspěchu v boji, patří koordinované použití všech druhů vojsk a nepřetržitá podpora jejich činnosti. Při naplňování těchto požadavků mají své nezastupitelné místo ženijní práce plněné svazky, útvary a jednotkami všech druhů vojsk.

Ženijní vojsko plní náročnější ženijní práce, které vyžadují speciální přípravu a výcvik osob, použití ženijních prostředků, které má ženijní vojsko ve svém vybavení. Tyto ženijní práce plní v rámci ženijní podpory činnosti jednotek ostatních druhů vojsk.

Znalost zásad ženijní podpory činnosti vojsk, zásad použití jednotek ženijního vojska i možnosti jednotek ostatních druhů vojsk při plnění ženijních prací, je nezbytným předpokladem rozhodování, úspěšného plánování a řízení ženijní podpory činnosti vojsk.

Vyzbrojení armád soudobými prostředky ničení, vyšší manévrovost vojsk v bojové zóně a další podmínky, vyplývající z probíhajících změn ve vojenství, nadále zvyšují nároky na ženijní podporu činnosti vojsk. Organizované a efektivní plnění ženijních prací v rámci ženijní podpory činnosti vojsk může významně ovlivnit úspěšnost splnění cílů v operacích.

Proto je potřebné, aby problematiku ženijních prací, ženijní podpory činnosti vojsk a použití jednotek ženijního vojska zvládli nejen funkcionáři ženijního vojska, ale v potřebném rozsahu i funkcionáři ostatních druhů vojsk.

2 Ženijní práce, ženijní podpora

Ženijní práce – Military Engineering

Jedná se o vrcholný, zastřešující pojem ženijní problematiky.

Ženijní práce zahrnují činnost vojsk, prováděnou na podporu určitých cílů/společných funkcí operací (JFs), při které dochází k fyzikálním změnám terénu. K předpokladům realizace ženijních prací patří související procesy velení/řízení a určité schopnosti sil/prostředků.

Základním obecným principem realizace ženijních prací je to, že jednoduché ženijní práce plní samostatně všechny druhy sil/vojsk/služeb. V této souvislosti ženijní vojsko poskytuje ženijní poradenství a ženijní technické standardy.

Ženijní vojsko realizuje ženijní práce s důrazem na nejsložitější a specifické úkoly, zejména v rámci opatření k zajišťování obrany státu (Operační příprava státního území – OPSÚ), činnosti IZS a při poskytování ženijní podpory činnosti vojsk v operacích všeho druhu.

Realizace ženijních prací musí být jednotně plánována, koordinována a řízena, na základě rozhodnutí a priorit velitelů jednotlivých úrovní velení. Splnění či nesplnění ženijních prací v požadovaném rozsahu a kvalitě ovlivňuje splnění či nesplnění cílů boje/operace.

Ženijní práce jako činnost podporují vedení operací, prostřednictvím podpory společných funkcí operací – Joint Functions (JFs). JFs poskytují hledisko pro třídění ženijních prací podle cíle (podpory).

Ženijní práce lze tedy charakterizovat jako ženijní činnost, uskutečňovanou bez ohledu na příslušnost ke druhu sil nebo služby, spočívající v utváření fyzikálních (fyzických) charakteristik operačního prostředí. Ženijní práce, realizované ženijním vojskem jsou realizovány v rámci ženijní podpory činnosti vojsk (operace).

Ženijní podpora - Engineer support

Tento pojem zahrnuje specifické ženijní práce/činnosti, realizované ženijním vojskem. Ženijní práce, respektive ženijní podpora, se dle aliančního dokumentu ATP 3.12.1 člení do 4 rolí, kterými jsou (Anon., 2015):

- Mobility – mobilita, pohyblivost, schopnost pohybu;
- Counter-Mobility – opatření proti mobilitě nepřítele;
- Survivability – schopnost přežít/přežít;
- General Engineer support – všeobecná ženijní podpora.

3 Role ženijní podpory

Mobility – mobilita – schopnost pohybu

Je to vlastnost (kvalitativní) nebo schopnost vojsk, která jim umožňuje se pohybovat (přemísťovat/měnit polohu) z místa na místo a přitom si uchovávat schopnost (s)plnit jejich hlavní bojový/operační úkol.

Counter-mobility – opatření proti mobilitě

Jsou to opatření zaměřená proti vlastnosti (kvalitativní) nebo schopnosti vojsk, které jim umožňují se pohybovat (přemísťovat/měnit polohu) z místa na místo a přitom si uchovávat schopnost (s)plnit jejich hlavní bojový/operační úkol.

Survivability – schopnost přežít

Jedná se o schopnost přežít (zachovat si existenci), která zahrnuje všechny aspekty fyzické ochrany osob, zbraní a materiálu proti účinkům zbraňových a detekčních systémů nepřítele. Může také zahrnovat opatření klamání.

General Engineer Support – všeobecná ženijní podpora

Pod tímto pojmem lze chápat:

Poskytování ženijního poradenství, technické expertní činnosti, zdroje a práce jiné, než ty, které svojí podstatou souvisejí s přímou podporou bojových operací.

Plnění hlavních úkolů ze širokého rozsahu všeobecné podpory, které mohou zahrnovat:

- zásobování vodou;
- výstavbu přístávacích zařízení pro letectvo;
- opravu poškození letišť (ADR);
- výstavbu a údržbu účelových zařízení a struktur/staveb;
- infrastrukturu pro nasazené síly, jakož i problematiku podpory hostitelským státem (HNS) v souladu s novými modely struktury sil;
- likvidaci výbušných prostředků (EOD);
- železnice a přístavy;
- CRBN dekontaminace;
- podporu rekonstrukčním činnostem a úkolům CIMIC.

4 Ženíjní podpora v systému podpory činnosti vojsk

Ženíjní podpora je jedním z důležitých prvků podpory činnosti vojsk jako souhrnu opatření, vytvářejících podmínky k úspěšnému splnění jejich úkolů. Tvoří je opatření k podpoře činnosti vojsk (osob, techniky a ostatního materiálu) v rámci společných funkcí operací. Tato opatření se organizují a realizují buď vlastními silami a prostředky vojsk, nebo formou podpory vojsk.

Cílem ženíjní podpory činnosti vojsk je vytvořit podmínky zejména pro:

- rychlý manévr vlastními silami a prostředky;
- ztížení a omezení pohybu nepřítele a způsobení mu ztrát ženíjními prostředky;
- efektivní využití všech druhů zbraní a zvýšení odolnosti vojsk při bojové činnosti.

Naplnění cíle ženíjní podpory přímo ovlivňuje výsledek boje (činnosti vojsk).

Ženíjní práce plní útvary a jednotky všech druhů vojsk. Ženíjní vojsko je určeno k poskytování ženíjní podpory ostatním druhům vojsk. Plní náročnější ženíjní práce v rámci ženíjní podpory, které vyžadují speciální přípravu a výcvik osob, použití ženíjní techniky, ženíjní munice a materiálu.

Ženíjní podporou se rozumí podíl útvaru a jednotek ženíjního vojska na plnění ženíjních prací. Ženíjní podpora zahrnuje celou škálu činností od poskytování ženíjních doporučení až po realizaci nejsložitějších ženíjních opatření ve prospěch činnosti vojsk.

Ženíjní vojsko je určeno k poskytování ženíjní podpory ostatním druhům vojsk plněním složitějších ženíjních prací. Svou činností vytváří podmínky pro splnění cílů boje. Vedle plnění úkolů ženíjní podpory operace (bojové činnosti) vojsk mohou být útvary a jednotky ženíjního vojska nasazeny k samostatnému plnění úkolů v nebojových operacích. Zejména v jejich rámci také realizují ženíjní opatření civilně vojenské spolupráce a národní podpory hostitelským státem.

Charakter ženíjních prací, plněných ženíjním vojskem, se mění podle stupně velení, fáze a druhu boje (operace). V závislosti na uvedených faktorech převažuje plnění ženíjních prací v rámci jednotlivých rolí ženíjní podpory.

Pro plnění úkolů ženijní podpory se mohou vojskové svazky, útvary a jednotky posilovat silami a prostředky ženijního vojska. Toto posílení může být formou přidělení (síly a prostředky ženijního vojska se mohou rovněž začleňovat do vytvářených úkolových uskupení a stávat se tak jejich součástí) nebo formou podpory.

Přidělené síly a prostředky (uskupení) ženijního vojska se podřizují tomu veliteli, kterému jsou přiděleny. Úkoly v rámci ženijní podpory pak plní na základě jeho rozkazů.

Podpůrné jednotky ženijního vojska plní úkoly podle požadavků příslušného velitele, jehož vojska podporují. Přitom však zůstávají podřízeny svému veliteli.

Z organických a přidělených jednotek ženijního vojska se zpravidla vytváří:

- zatarasovací odřad (ZO) na stupni brigáda (brigádní úkolové uskupení) nebo zatarasovací skupina (ZSk) na stupni mechanizovaný nebo tankový prapor (praporní úkolové uskupení);
- odřad k zabezpečení pohybu (OZP) na stupni brigáda (brigádní úkolové uskupení) nebo skupina k zabezpečení pohybu (SkZP) na stupni mechanizovaný nebo tankový prapor (praporní úkolové uskupení);
- ženijní záloha (ŽZ) v závislosti na množství ženijních sil a prostředků, které jsou na daném stupni velení k dispozici.

K hlavním zásadám použití ženijního vojska patří:

- soustředění ženijních sil a prostředků na hlavním směru (prostoru) činnosti úkolového uskupení k plnění hlavních úkolů a k podpoře jejich včasného manévru v průběhu boje;
- použití útvarů a jednotek ženijního vojska v souladu s jejich předurčením;
- těsná a nepřetržitá součinnost mezi jednotkami ženijního vojska a podporovanými silami;
- efektivní používání ženijních prostředků, především ženijní techniky a ženijní munice;
- vytváření a neustálá obnova zálohy ženijních sil a prostředků.